

Dopisi.

Iz Maribora. (Svečanost v Frauheimu) smo veselo in dostojno na sledeči način opravljali v nedeljo 13. avgusta. Mariborske čitalnice udi, zlasti njeni pevci, prišli so v Fraueim deloma z jutranjim, deloma s popoldnevnim vlakom. Drugi mariborski gosti so se pa pripeljali in bili s strelbo sprejeti. Pri g. Gertovi gostilnici pričakovala je šolska mladina z gg. učitelji okrajnega glavarja, g. plem. Paviča, ki je s strelbo in muziko potem bil spremljan v lepo novo farno cerkev sv. Ane, kder se je služila sv. meša, pri kateri se je pod vodstvom g. J. Miklošiča samega pela njegova lepa slovenska mešna skladba. Po sv. opravilu podal se je g. glavar v okusno nazalšano šolsko poslopje. Prebravši cesarsko pismo in nagovorivši v pravilnej sloveščini g. odlikovanca Franca Divjaka pripne mu na poštene prsi srebrni križec s krono. V imenu navzočih — bili so tudi deželni poslanci dr. Radaj, dr. Dominkuš in Fluher — mu prvi čestita potem g. baron Goedel, naš slovenski poslanec in državnega zbora podpredsednik, navajajoč v slovenske besedi njegove zasluge. Odlikovanec se ves genjen zahvali in poprosi navzoče, naj z njim vred vskliknejo svitlemu cesarju živahno: živijo, kar se tudi zgodi. Godba zasvira cesarsko pesem. Na to še g. dr. Radaj spregovori nekoliko dobro premišlenih in vrljih besed o pomenu cesarskega odlikovanja za slovenski narod, za slovenske kmete ter omenja hvaležno cesarske darežljivosti, katera je tudi Framskej srenji na pomoč prihitela. Blagorodna gospa baroninja Klementina Goedelnova je potem šolskim otrokom razdelila okolo 300 podob v okvirjih: svitlega cesarja, cesarice, cesarjeviča in cesarične, ter vsakemu dala nekaj pogač. Otroci so bili darov kaj veseli in blage dariteljice ne bodo kmalu pozabili. Fantič je potem prednašal primerno pesem, drugi šolarji so poklonili odlikovancu lep šopek in g. nadučitelj je svečanost sklenil z vrlo domoljubnim govorom v šoli. — Gosti so se potem podali z g. glavarjem in g. odlikovancem v g. Gertov slavnosti lepo in primerno okinčan vrt. Tukaj je bil obed in kuharicam so morali priznavati, da svojo umetnost v Frauheimu dobro znajo. Prvo napitnico je spregovoril g. baron Goedel gospodu okrajnemu glavarju navajajoč njegovo točno, nepristransko, Slovincem in Nemcem pravično uradovanje. G. dr. Janko Serbec pa je uapil g. odlikovanca, v živahnej besedi razlagajoč njegove zasluge kot izvrsten gospodar, vesten župan in vnet slovenski narodnjak. G. dr. Radaj pozdravil je potem g. barona Goedelnu in povdarjal, kako je ta blagi gospod kot poslanec v državnem zboru zaupanje, katero smo v njega pri volitvi bili stavili, popolnem opravičeval; vrhu tega pa uže mnogo mnogo dobrega storil, kar se javnosti odteguje. Jednako so pozneje g. baronu kmetje napivali. Odhajajočemu g. glavarju zadonela je cesarska pesem, g.

baronu Goedelnu in njegovej blagej gospej in rodbini pa živahna Radeckijeva koračnica. Ostali gostje so se zabavljali s petjem in zdravicami. Med gosti bil je zraven z zlatim križcem odlikovanega g. profesorja Miklošiča še jeden odlikovanec, znani izvrstni sadjerejec Teharski, g. Bizjak. Narodni mož nam je s svojo navzočostjo, s svojimi krepkimi nagovori delal veliko veselja! Bodi mu hvala! Iz Maribora bilo je mnogo gospa in gospodičin in naposled je nas počastila tudi gospa Perkova iz Varaždina, ki sedaj na svojem lepem posestvu v Frauheimu stanuje. Zraven č. g. župnika, gg. učiteljev udeležilo je se svečanosti mnogo ljudstva. Proti večeru so gostje odšli domov in gotovo ostane za vselej vsakemu dobrodejen spomin na prelepo svečanost, pri kateri je bil slovenski kmet, župan in narodnjak g. Franc Divjak s srebrnim križcem v prijaznem in snažnem pa tudi vselej vrlo narodnem Frauheimu odlikovan. Bog ga ohrani, Bog nam ga živi še mnogo, mnogo let!

Iz Mariborske okolice. (Slovenskim kmetom v poduk) naj služi ta le resnična prigodba. Vsredo 9. t. m. pride Slovenec, ki nemščino le prav okorno lomi, v Mariborsko davkarijo davka plačevat. Ko mladega uradnika slovenski nagovori, se ta obrne ter odhajajoč pravi, da ne razume, stareji uradniki pa zagodrnjajo nekaj o „deutsche Amtssprache“. Da pot 3 ure daleč ne bi bil zastoj storjen, je moral Slovenec v Mariborski davkarji nemščino lomiti, a čunje: dotični uradnik celo dobro razume slovenski. To je prava pravcata „fakcijsna opozicija“ nasproti državnemu zakonu in ministerskim ukazom. Takemu obnašanju uradnikov je takoj sledila pritožba pri g. c. k. okrajnem glavarju, ki je Slovenca, slovenski govorečega, prijazno poslušal, ga slovenski izpraševal, pa tudi obljubil skrbeti, da se kaj takega v davkarji ne pripeti več. C. k. okrajni glavar g. plem. Pavič torej spoštuje zakon jednakovnosti in ministerske ukaze, samo nižji uradniki še vedno mislijo, da smejo naprej kljubovati slovenščini. Kedaj se bodo takšni uradniki uklonili postavi? Kedaj bo vsak Slovenec v vsakem takšnem slučaju pritožil se na višje mesto. Mi od uradnika le tirjamo, kar imamo tirjati pravico, namreč postavno nepristranost. Kdor uradnika nagovori slovenski temu naj odgovarja slovenski, kdor pa nagovori nemški, temu naj nemški odgovarja. Potem bo mir!

Iz Ljutomera. (Dirke.) Kakor vsako leto, tako bode tudi letos dne 8. septembra ob 2. uri popoldne dirka s kobilami na Cvenu. Cesta meri 4 klm. 944 mtr. Nekaj posebnega pa bode pri letošnji dirki, da se bodo pripustile tudi žrebice do 5 leta stare, katere še nikdar niso bile pri dirki. Darila za taiste so: I. dar. 5 zlatov, II. dar. 3 zlati, in III. dar. 2 zlata. — Drugi oddelek bodo dirke s kobilami ljutomerskega plemena, kakor navadno; daril za taiste je šest, vse

v zlatih. — Vsaka kobila, tudi žrebica, ki dobi darilo, bode dobila ob enem potrjenje ali certifikat; s tem namerava društvo posestnike opozoriti na to, da takšna kobila vsled svojega „certifikata“ bode imela večjo ceno. Glede drugih dirkarskih pravil veljajo občna pravila dirkarskega društva za Štajersko. Naglasila za dirko sprejemajo g. Mat. Zemljič v Ljutomeru, Jože Hönigmann pri sv. Križi, J. Kreft pri sv. Juriji, Ferd. Kada v Ormoži in J. Čolnik, župan v Središči.

Iv. Kukovec, načelnik.

Od sv. Ane v Slov. goricah. (Nemčurška šola.) Moj zadnji dopis je trčil v sršenovo gnjezdo. In kaj so v nemški jezi skovali predstojnik in njegov kričač izmed svetovalcev na Šavnici in drugi? Slišal sem, da se hoče Šavnica in Rožengrunt ločiti od šole pri sv. Ane; šolo bi toraj, ako bi tako daleč prišlo, zidali pri kapeli Marije obiskovanja v Rožengruntu. O ti zviti lisjaki! Vem kaj Vas je dirnilo. Šavniškega predstojnika kričač je rekel: Jezen sem na te slovenske podpise, da bi potem imeli nadsodnijo v Ljubljani in bi postali Kranjci. O ti zvita buča! Se li sramuješ slovenske matere, ki te je odgojila, se sramuješ slovenske zemlje, na kateri si preživel mladostna leta, se sramuješ slovenskega jezika, katerega si prvokrat govoril? Kleti in rotiti se, poštene mladenčce in dekleta psovati in jih norcem prištevati pa se vendar le zna v slovenskem jeziku. S šolo teh treh občin pa mislim ne bo nič. Vprašanje je: Ali se strinjajo vsi kmetje dolge Šavnice s to novo iznajdbo? Mislim, da gotovo ne, ker „Rožengrunt“ leži od sv. Ane proti Cmureku eno uro, in posestniki, ki spadajo, k občini Šavnici, še stanujejo ta kraj sv. Ane, in toti otroci bi toraj hodili mimo šole pri sv. Ani v daljni „Rožengrunt“? Kaj ne, moji rojaki, to je piškava novost? Mislim, da se ne boste dali zmotiti in zapeljati, da bi pomagali staviti novo šolo, da bi pošiljali svoje otročiče v šolo, ktera bo popolnem nemška; razvidite pa lahko, da se v slovensko-nemški šoli veliko več Vaši otročiči nauče; toraj ne udajte se, pokažite tem nemčurjem hrbet. Vsekako pa bi bolje kazalo posestnikom na Šavnici, ki hrepené po novi — nemški šoli, in lepše bi jim glava stala, ako bi tiste denarje, ki nameravajo dati za novo šolo, dali č. g. župniku, da bi se še na novo pomalala v cerkvi sv. Ane kapela križanega Jezusa. Sicer pa hočemo postaviti v kljub tej nevihti tukaj pri sv. Ani močen zid s tem, da bodemo tudi tukaj, ako se nam posreči in dobimo obilno mož, ki jim bije srce za slovensko reč, okrepili „Slovensko društvo“. Možje pri sv. Ani v Slov. Goricah na noge. Vedite, da je tukaj slovensko-nemška meja, toraj podajmo si vzajemno roke in bodimo do zapnjega diha iskreni in značajni Slovenci!

Sovražnik Judežev.

Iz Konjic. (Shod kmetijske podružnice.) 3. t. m. imeli smo v dvorani okrajnega zastopa prvi shod naše, po dolgem spanji zopet

k življenju obujene kmetijske podružnice, pri katerem se je sešlo 45 udov. Vč. g. predsednik nadžupnik Mikuš je omenil najprej, da je prejšnji predsednik odšel in da je vse zaspalo, in da so njega prejšnji gg. odborniki prosili, naj predsedništvo prevzame in ker eden glava biti mora, se je odločil to čast, za katero se zahvaljuje, prevzeti upajé na podporokušenih kmetovalcev, ter omenja, da je prvi osnovalni odbor že za odbornike izvolil tele gg.: H. Mullej iz Vitanja, L. Posek iz Loč, G. Bukošek iz Zreč, J. Mišak, dr. M. Lederer, A. Stancer in M. Gril iz Konjic in B. Malenšek iz Čadram-a in za tajnika: nadučitelja Kapun-a. Omenil je še v slovenskem jeziku, da kmet. podružnica ni nemška, ne slovenska, ne klerikalna ne liberalna, ampak ima le namen, da človeka uči, kako ima modro zemljo obdelovati, naj bi mu kolikor le mogoče veliko dobička dala in predstavi potem g. tajnika kmetijske družbe iz Gradca Müller-ja, ki je blagovilil kot potovalni učitelj priti in prvi besedo povzeti za umno kmetovanje. G. Müller se zahvali za čast povabila in res v prav premišljenem govoru celo uro trajajočem razlaga, kako da moramo modro obdelovati zemljo v oziru na lego zemljišča, na viharje in uime, ki nam navadno škodujejo, v oziru na pravilno oranje, gnojenje in okopavanje rastlin, da bomo lepega in najboljšega pridelka smeli pričakovati. Po končanem tem predavanji je g. Mullej se ozrl na pričujoče gg. duhovnike in učitelje ter jih prosil, naj oni to ljudstvu doma tolmačijo, kar je ravno g. Müller nam tako izvrstno pojasnil. G. nadučitelj Malenšek poprime še potem besedo in jeclja kakor bi same doktorje abcede pred seboj imel v nemškem jeziku, kako da bi zamogel učitelj to storiti, kar je g. predgovornik povdarjal, naj bi si namreč potrebnih knjig naročal in isprosil, kmete v prijateljske pogovore k sebi vabil, naj bi shodi kmetijske podružnice bili za učitelje prosti dnevi itd., kar ni sem spadalo. H koncu je še Čadramski g. župnik se oglasil v slovenskem jeziku s tem, da on spoznava potrebo tega, kar je fužnski gospod Mullej povdarjal, naj bi duhovniki kmeta v umnem kmetovanji učili in da se to doseči zamore, je a) treba, da duhovniki djansko z uzornim kmetovanjem svoje ljudi modro kmetovati učijo. Kedar bo kmet videl, da je na župnikovem zemljišči vsako drevo na pravem mestu in lepo otrebljeno, da so njive, ker globoko, pravilno preorane in dobro gnojene, polne najlepšega žita, da so vinogradi in brajde vse lepo razpeljane, bo to več zdalo, kakor še toliko besed, b) pa se mora naša podružnica posebno na kmete ozirati, kajti učeni si iz časopisih in kmetovalskih knjig potrebnih nauk za umno kmetovanje nabiramo, ne tako ubogi kmet, kteremu mora naše društvo posebno pomagati, zato se prosi vč. g. predsednik, naj on za to skrbi, da se bodo poduki kmetu v razumljivem slovenskem jeziku tukaj dajali, da bo vsak z zaupanjem se nam bližal in naj se tudi

dnevi shodov tako odločijo, da bodo kmetje brez prevelike zamude svojega dela lahko semkaj prihajali. Število udov je do 60 narastlo in je le obžalovati, da so odborniki razun g. Gril-a sami možje, ki so znani kot zagrizeni nasprotniki slovensčine in težko je upati, da bodo kmetje tukaj veliko dobička iskali in našli, jih je pa tudi pri prvem shodu le kakih 8 bilo. Zakaj se ni saj eden razumen kmet in tudi saj en duhovnik v dekaniji med odbornike sprejel?

Od sv. Lovrenca v Slov. gor. V nedeljo 13. avgusta smo obhajali, kakor po navadi, prav svečano god farnega patrona. Mnogokrat so naš č. g. župnik opominjali, da naj bi po takih in enakih praznikih krčmarji ne prirejali muzike in plesov. Vkljub vsemu opominjanju in vkljub prepovedi dotičnega g. predstojnika se je predrznil nek krčmar muziko s plesom prirediti, to pa brez licence. Bilo je kriča, kletve in pretepa zadosti. Take nepostavnosti se na istej krčmi ponavljajo uže čez pol drugo leto, v spodtiko in pohujšanje fare. Kje je tukaj sicer strogo in posebno za odgojo mladine vneto slavno glavarstvo Ptujsko? Ali je morebiti strogost obrnena le proti starejšim krčmarjem?!

Od sv. Jurija na Šavnici. Dne prvega avgusta izročili smo tukaj črni materi zemlji truplo edenajst let imajoče šolarice Anke Kreft, ki je po kratkej bolezni umrla. Kakor se v obče trdi, bila je to najbóljja učenka na tukajšnji šoli, v vseh razredih vedno prva, ubogljiva in ponižna, tedaj radost drage matere in veselje skrbnega očeta. Njenega sprevoda udeležilo se je nad dve sto šolarjev in mnogo drugih ljudi, živ dokaz, kako je bila ta deklica priljubljena. Žalujejoči starši zahvaljujejo se pristrčno č. gg. duhovnikom in tukajšnjemu učiteljstvu, posebej pa g. nadučitelju J. M. in njegovej gospej, ki sta nepozabljivi pokojnici blagovolila podariti krasni venec. B. Fl.

Politični ogled.

Avstrijske dežele. Pravijo, da bodete deželi Bosna in Hercegovina še letos našemu cesarstvu pridruženi. General Dahlen gre v pokoj in namesto njega je general Appel višji poveljnik v Sarajevu. Nemška politika se je ondi naslanjala na Mohamedane, a ni opravila nič, sedaj poskuša minister Kallay z magyarsko politikom ter boče potegnoti s Srbi, katoliški Hrvatje pa se v stran tiščijo, kakor do sedaj. — Cesar so obiskovali svojo hčer, princesijo Gizelo v Monakovem pa se z njo vrnoli v Ischl, kder se mudi tudi srbski kralj Milan. — Deželni zbor istrijski je sklican na 20. dan avgusta, krajnski gališki pa 4. septembra. Na Koroškem sta zadnjič zmagala pri volitvah za deželni zbor 2 konservativca: Krempl in Pötsch, to daje nekoliko upanja, da zmaga 29. aug. pri dopolnilnej volitvi v Lavantinskej dolini zopet konservativni kandidat č. g. Zojer, župnik v Wolfs-

bergu. — Čehi so močno jezni na ministra Konrada, edinega nemškega liberalca v ministerstvu, ker je vsem českim dijakom na českem vseučilišči v Pragi naložil nekaj izpitov ali skušenj delati v nemškem jeziku, ako kedaj nameravajo v državno službo stopiti. Še slavni dr. Rieger je to zameril. On pravi, nemški učiti je dobro za Čeha, ali silite jih v to, in sicer vsakega dijaka, kojih vsak gotovo ne misli na državne službe, to ni prav. Skušnje iz nemščine naj delajo tisti, ki res iščejo državnih služeb; skušnje pa naj polagajo pred državnimi komisijami ne pa pred vseučiliščimi profesorji. Nemški konservativci ministra Konrada tudi nimajo uzrokov ljubiti, še menje Slovenci, in toraj je mogoče, da bo moral odstopiti. — Magyarski minister Ordody je položil ministerstvo. Hrvatski ban zahteva, naj graničarji volijo poslancev v deželni zbor v Zagrebu, da bi se vendar enkrat poznalo, da je vojaška granica res razpuščena in združena s Slavonijo in Hrvatsko.

Vnanje države. Nemški Bismark je k papežu poslal jako zvitega državnika Schlözerja, da bi nekaj izvil za obstanek prusko-nemških katoliškej cerkvi sovražnih postav pa se je prevaril. Papež ne odstopijo niti za las od tega, kar je za katoličanstvo potrebno. Ob enem se Bismark silno potajuje in pravi, kako je on in njegova Nemčija miruljubna. Ob enem hvali lisjak francosko armado, češ da so Francozi zopet močni, ker za morejo 1 $\frac{1}{2}$ milijona vojakov na noge postaviti. Tako potajanje Bismarkovo je močno sumljivo. — Rusom bi zelo ugajalo, ko bi Angleži vzeli Turkom Egipt, kajti potem mislijo, bi tudi prav bilo, če bi Rusi vzeli Carigrad. — Rumuni dobili so novo ministerstvo, prijazno Bismarku. — Bolgari v Rumeliji tirjajo od Turkov 20 vasi v Rhodopskih planinah, kojih pa sultan še ni odstopil, čeravno je to storiti dolžen po Berolinskih dogovorih. — Francozi so čedalje bolj jezni na Bismarka, dolžijo ga, da je nalašč Turke, Italijane, Grke, Francoze in Angleže zastran Egipta za nos vodil, ter hotel vse spreiti in v vojsko zaplesti. — Turški sultan se z Angleži ni porazumel; brani se vojake v Egipt poslati tako, da bi jim angleški generali zapovedovali. — Angleških vojakov je sedaj v Aleksandrijo šlo kakih 26.000 mož. Kmalu začnejo boj zoper Arabi-pašo. Ta zbira med Abukirom, Aleksandrijo, Kajro, Suezom in Izmajlo mnogo vojakov in dela šance. Zoper kristijane in sploh Evropece hudo razsaja. Mnogo jih je dal poklati. Kedar bi turški sultan res z Angleži potegnili, in 6000 vojakov v Egipt poslati obečal in Arabi-pašo proglasil kot puntarja, tedaj hočejo arabski mohamedani sultana odstaviti in mestnega glavarja v Meki proglasiti za kalifa, t. j. za duhovnega in svetnega najvišjega poglavarja vseh mohamedancev. In res v Siriji in Arabiji in Malej Aziji prikazivajo se nemiri na dan. Turkov je komaj peščica proti Arabom in mogoče je, da se bližamo popolnemu uničenju turške oblasti.